

اداره مخصوصه

درسعادتده ياب على جوارنده

محل اداره :

مستطابق

اخطار :

مسلكنزه موافق آثار جديده مع المنوبه

قبول اولنور

درج ابدليني آثار اعاده اولنار

دين، فلسفه، علوم، حقوق، ادبياتدن و سياسياتدن وبالخاصه كرك سياسى و كرك اجتماعى و مدنى احوال و شتون اسلاميه دن
بحث ايدر و هفته ده بر دفعه نشر اولنور.

درسعادتده نسخه سى ۵۰ پاره در

صاحب و مؤسلى :

ابوالعلا زين العابدين — ح. اشرف اديب

تاريخ تأسيسى

قبراه دن مقوا بورو ايله كوندربليرسه سنوى
۲۰ غروش فضله آلير

۱۰ تموز ۳۲۴

آبونه بدلى

سنه لى ۸۰
التى آينى ۴۰
غروش »

هر طرف ايچون

نادر مکدر اولیور. او، هر وقت کندی قسمته راضی. آج اولسون طوق اولسون صحرا ده سالم و صاف هواده حریر و مکه مفتخر در لر. قیرغیزلر بداتنی ترکه حالا راضی دکدر لر. مع هذا برایکی سنه دبری روسلر قیرغیزلر اراضینه روس مهاجری کتیروب مهاجر قریه لری تأسیس ایتکه باشلامش لر. قیرغیزلر روسیه تبعه لکنی محاربه سز قبول ایلدکلری وقت انلرک اراضیسی قیرغیزلرک ملک طانیلمق، تعلیمات دینه ایچون روسیه حکومتی قیرغیزستانه مقتدر اسلام، الری کوندرمک، آنلردن صولدت [عسکر] آلامق، عرف و عادتلرینه دو قونماق کبی شرطلره روس تبعه لکنی قبول ایللمش لر دی.

لکن روسلر او وعدلری، اوتعهدلری چوقدن اونوشلردن. بریجه سنه لر دبری قیرغیزلر آواسنه مخصوص مسیونرلر تعیین ایلدی، قیرغیزلری روسلر شیرمنه چالیشیورلر. قیرغیزلر ایچنه کیروب تعلیم ایله مشغول اولمق تاتارلره یاساق اولمشدی. دوما قانون اساسیسی اعلان ایلدکدن صکره کرچه بو خصوصلر برآز ایللشدی ایسه ده قیرغیزلر اراضیسنک مصادره سی حالا دوام ایدیور. بو خصوصده قیرغیزلر حکومته مراجعت ایتدیلر. پروتستو ایتدیلر، اما هیچ کار ایتدی. حکومت قانون موجبجه قیرغیز یرلری میری اولوب فقط قیرغیزلره موقت فائده لکم ایچون ویرلمش اولوب خزینه کندیته اراضی لزوم کوردکده آلمایه وایستدیکی کیمسه یه ویرمه حق لیدر، دیهرک مصادره سنده دوام ایدیور. بوسه بیدن ناشی برچوق برده روسیه قیرغیزلرینک حالی غایت اندیشه لیدر.

بووقته قدر مدینتک لزومنی، بداتنک زمانلره مناسب سز لکنی قیرغیزلره آکلاتمق ممکن اولدی. بعضیلری مدینتک لزومنی بیلوب قریه تأسیسیله زراعته کیریشمک تشبثنده بولنسه لرده، بونلر اقل قایل اولدیغندن، حالا بداتنی مدینتیه ترجیح ایله محرانشین یاشامقندن وازچکمک ایسته میورلر. اسکیدن معتاد اولمان برمعیشتک مسافه واسعه ده دوران ایدن بیوک برقومه قبول ایتدیرلمسی چوق مشکل مسئله در. حالا حکومت قیرغیزلره هر نفوس و ذکوره ۱۵ دیساتینه [بردیساتینه ۲۱۶۰۰ مربع ذراع مساحه در.] پرویرمه یه و اول یرده اصول مدینیه ایله چالیشمق شرطیله موافقت کوستریور.

اما قیرغیزلر حالا بو حالک اهمیتنی دوشونمک ایسته میورلر. قیرغیزلر بوتعصب عریفه لرنده دوام ایدرلر سه وقت کلیرسه ایش ایشدن کچر. قیرغیز صحرائینک منبت یرلرینی روس مهاجرلری آیر. قیرغیزلر ایسه غیر منبت، صوسز محللره چکلمکه مجبور اوله جقلر، او حالده طبیعی حیوانلر اکسبله جک، قیرغیزلر فقر و ضرورتیه دوچار اوله جقلر. بو ایسه قیرغیزلر ایچون حیات، ممات مسئله سیدر.

مادامکه حکومت ویردیکی وعدنه طور میور، مادامکه او حکومت یاپدینی مقاوله سنی بوزیور، بوتقدیرده قیرغیزلر منبت یرلری کندیلری اشتغال ایدرک قریه لر بنا ایدوب مدینتیه باشلامه لیدرلر. اوزمیشتلری ایچون یک یبانی اولمین زراعتله مشغول اوله لیدرلر.

اگر قیرغیزلر منبت یرلرینی کندیلری ضبط ایدرک قریه لر بنا

ایدوب زراعته کیریشدکلرینی حکومت و روس مهاجرلری کوریرلر سه او وقت مهاجرت مسئله سی ده یواش یواش کندی کندیته حل اولنه جقدر. چونکه قیرغیزستان کرچه یک واسع ایسه ده اوچده ایکسی صوسز، غیر منبت صحرا و چول قومدن عبارتدر. اگر بش میلیون انسان بردن مدینتیه باشلار سه قیرغیزستانه مدنی یاشامق ایچون مستعد منبت اراضی کفایت ایدمه جکدر. بوتقدیرده هجرت مسئله سیده کندی کندیکنندن حل ایدیه جکدر.

فی الحقیقه روسیه حکومتک بوتکلینی قیرغیزلری مدنی یاشامق ایچون یاپیللمش برتدیر اولیوب قیرغیزلرک طبیعتنی یک ای بیلدیکنندن قیرغیز اراضیسی مصادره یولنده کی حرکتک مسئلوتنی قیرغیزلرک کندیلرینه یوکلنمک فکرندن ناشیدر.

و. انوری

مابعدی وار

روسیه مسلمانلری

روسیه اداره سنک اداره مشروطیه دیکشیدیرلمسی و بتون روسیه اهالیسنک قانون مدنیلری اولان حریت شخصیه، حریت اجتماع و حریت مطبوعاتک هیچ روجه له صیقیشدیرلمه سی حقنده کی ۱۹۰۵ سنه سنده ۱۷ نجی تشرین ثانی «مانیفست» ی [خط جاری] بتون تاتارلرک احوال سیاسیهلرینی دیکشیدیرمش و آنلرده روسیه نک کوله لری دکل، روسیه نک دیگر اهالیسیله حقارنده مساوی اولدیغنی بیلیدیرمش ایدی.

بومانیفست هر نه قدر تطبیق ایدله مشه ده، حریت شخصیه اعلان ایلدیکی کونده بتون روسیه نک سوقاقلری انسان قانیله بویانمشه ده بزم تاتارلرک حیاته ده بومانیفستک بیوک تأثیری اولدینی انکار اولنه مز.

بتون روسیه اهالیسی کی بزده «حقوق، قوتله محفوظلر»، «حقوق ویرلمز، آیینر» قاعده لرینی خاطر دن چیقاردیغمز دن، شو حقوقلر مزی محافظه ایچون بیوک بیوک قونلر تأسیسنه لزوم اولدیغنی و بیوک قوتلره استناد ایدمه مزسه ک روسیه نک استبداد جیلرینه مغلوب وله رق بتون حقوقلری غائب ایدمه جک مزی دوشونمه مش ایدک، و دوشونلر مزی اولدیه سیله بوفکری عموم اهالییه قبول ایتدیره مه مش ایدک. دها دوشونلری روسیه نک بتون اقتصادی، اجتماعی حیاتی قارمه قاریشیق کیتدیکی وقتیه بونلری دوشونمکه وقت بوله مه مش و استبداد جیلرک مملکتدن فرار ایتدکلری وقت بونلرک بردها حکومت باشنه کچه.

جکارینی خاطره بیله کتیرمه مشدک، بتون روسیه ده اختلالک غلبه چالمه سی و بو اختلال جیلرک اقتصادی و اجتماعی ملی مسئله لر حقنده فکر. لرینک غایت کنیش اولمه سی ده حقوق ملیله لری محافظه ایدیه جکی حقنده بتون اهالیزه بیوک بر قناعت ویرمش ایدی. بونک ایچون اعلان حریت «مانیفست» نک باغیشلادیغنی حقوقلر سایه سنده بزکندی

حرکتی درینک به باشلادق و بو وقته قدر حقوق مدنیه نك نه اولدینی بیلمه ین اهلیمزه فکر می اکلانغه باشلادق.

روسیه اختلالنك سبیلری ترکیا اختلالنك سبیلرندن بشقه اولدینی کی، روسیه اختلالنك آدینی رنك، کیتدیکی یولده بام باشقه در. ترکیاده عسکر اداره مشروطیتی برطاقم جهلانك تسلطندن محافظه ایچون قینجیلر، طوپار، استعمالنه مجبور اولدینی حالده روسیهده عسکر و خصوصیه ضابطان و بتون مأمورلرک تغلبندن کنیدی حقوقلرینی محافظه ایچون اهالی قلیج، توفک، بومبا قوللانغه مجبور اولمش وایکی سنه دوام ایدن شو حقوق نزاعندن اهالی ایله مأمورلر وعسکر آراسنده پک چوق قانلی وقه لر اولمش ایدی.

بوندن بشقه بوزاعلر استبدادجیلر ایله اختلالجیلرک قاوغالری یالکز بر فکر، برمسلك نزاعی اولیوب، منفعت قاوغاسی ایدی.

روسیه نك الك چوق اهالیسی زراعتی اولدینی ایچون طبیعی بر مسئله سی بوملکتک حیات مسئله سیدر. روسیه نك طقسان میلیونی زراعت اهالیسنك اراضیسی یوز اوتوز بیك زاده کان صنفنك اراضیسنندن اکسیک اولدیغندن طبیعی بو حقسزلق نه طریق ایله اولورسه اولسون حل ایدلی وزراعتی اهالی یه یر ویرملی ایدی. لکن زادکان صنفنك منفعتی محافظه ایدن حکومت بو مسئله ده زادکان کوکلی قیرمه مق ایچون مانفست ده [خط چاریده] یر حقنده برسوز سوله مه مشدی، بونک سایه منده پک کثیر اولان زراعتی روسیه کویلیسی اختلالک قوجاغه آتمش و بتون روسیه ده یر نزاعلرینه [اقرار مسئله لرینه] یول آچمش ایدی.

بزم تاتارلرده کنیدی لرینه حیات اقتصادیلرنده محیطلری اولان روسلره تابع اولدیغندن طبیعی بزم زراعتی اهلیمز ایچون بو مسئله ده غایت اهمیتلی ایدی. بونک ایچون بزمده اراضی صاحبی زادکانلر مزله زراعتی اهلیمز «منفعت» آیری، آیری، ایکی فرقه یه، ایکی مسئله آیرمه سی طبیعی ایدی.

بوندن بشقه اهلیمزک عمله قسمی، مغازه لر خدمه لر، تجارتخانه لر کاتبلری کنیدی لرینک ارفداشلری اولان روس عمله لریله برابر حرکت ایتلری و آنلرک کیتدیکی یول ایله ماشلرینک چوغلاننه غیرت ایتلری ده طبیعی ایدی. بونک ایچون بو وقته قدر کنیدی سنك حقوق ملیه سی محافظه ده برابر جالیشان اهلیمز ایله زنکیلر من منفعت نزاعنده بورزووازی [اصحاب اموال] قسمی ایله عمله قسمنه آیرلیه مجبور ایدی. شو اسباب موجب ددن ط لای افکار عمومیه مزک ترجمانی اولان مطبوعاتزده ایکی قسمه آیرلسی طبیعی دکلای ایدی؟ بویله اوله جنی شبهه سز ویک طبیعی ایدی.

یوقاریده سولیدیکم کی بزم روسیه تاتارلرینک غزته، جریده نشر ایتمنه رخصت ویرمزلردی. قوجه برملنک یالکز قریمده نشر نشر ایدیلن بر ترجمان غزته سی واردیسه ده، وولغا نهری تاتارلری

عمومیتله قریم شیوه سی اکلانمیدیغندن اهلیمزک الک آز بر قسمی بو غزته یی اوقویه بیلیر ایدی. ۱۹۰۲ سنه سنده تیفلیس ده «شرقی روس» نامنده محمد آغا شاهتاخینسقی [۱] طرفندن ده بر غزته نشر ایدلیه باشلامشده ده بو غزته نك ده لسانی آذری ترک شیوه سننده اولدیغندن بوده طبیعی بزم اهلیمز آره سنده تعمم ایده ماش ایدی.

بونک ایچون اعلان حریتدن صکره بزم الک برنجی دوشونجه من طبیعی قران شیوه سننده غزته نشرینه باشلامق ایدی. لکن یوقاریده سولیدیکم سبیلر دن طولانی ارباب قلممزه ایکی مسئله، ایکی فکره آیرلیدیغندن بر غزته طرفنده طولانمه لری ممکن دکل ایدی. بوندن بشقه اسکیلر ده حریت مطبوعاتدن استفاده ایدرک کنیدی لرینک اسکیلرک یی نشر ایتکه چالیشه جقلر و کنیدی لرینه مخصوص غزته یاه جقلردی. طبیعی اوله رو بر قاج غزته میدان کله جک و بر قاج مسلك تعقیب ایدیله جک و غزته لر آراسنده مسلك نزاعلری میدان آله جقدی.

بزم روسیه تاتارلری کنیدی لرینک احوال روحیه لرله عثمانی ترک لردن، خصوصاً استانبول اهالیسنندن بام باشقه در. بزمده ادیال [ایده آل، یعنی غایه خیال] ایله یشایور وادیال دائره سنه طولانیورز. تعقیب ایتدیکنز ادیال ایچون بیوک فداکارلرده ایدیورز. هرشیدن محروم بیله قالسه ق مسلكمزی محافظه ایدیورز. بزده عثمانی ترک لری کی الیه دیکشیر رجسه سنه مسلك دیکشیر مرک هیچ یوقدر. عثمانی ترک لرنده تعنم ایدن مسلكسزلک بزده یوقدر. بوندن بشقه بزهرشی حقنده آچیق، معلوم فکرلر بسلامکی سویورز. و دوامانی، آکلاشلمز سوزلری، عباره لری سومدیکمز کی بتون حیات مسئله لری حقنده ده آچیق فکرلی اولمایانلری سومیورز. بز بر کتاب حقنده بر تنقید یازسه ق، بر عادت مز حقنده برسوز سوله سه ک، بر فکر فلسفی حقنده قونوشسه ق... هپ آچیق، صریح قونوشمه یی ترجیح ایدیورز.

بر فکر حقنده، بر کتاب حقنده بز سزک کی ه-چ معنای حائر اولمیان جمله لر اویدورمه یی و صکره دن «کوزل، چوق کوزل» مدح لریله بومعنا سز جمله لری مدح و ثنا ایلمکی هیچ قبول ایتبورز. بزم دماغمزه غایت بیوک بر تحلیل قوه سی اولدیغندن بزهر فکری تحلیلله باشلایورز. و تحلیلدن صکره بیوک تنقیدلره کیریشورز. بتون غزته لر من، بتون ادبیات مز بزم دعوالر مک بیوک دلیللری در. سزک اوتوز، قرق سنه دوام ایدن ادبیاتکمز غایت آزر اسننا ایله مادام قترینی، مادمازل ماری، موسیو ژورژک محبتلری، جانیملری ایله اوغراشهرق ملی ادبیاتکمز عاذاوتانه جق درجه ده آز کتابلر میدان کتیردیکمز حالده و بو کتابلرک ده چوغنی اون، اون بش سنه صکره [اگر عثمانی ترک لری فکر آ شیمدیکم حاللرندن کچه بیلیرلر سه] پنیر و زیتون دوشیر. مکدن بشقه برشیته یارامدینی حالده بز اون، اون ایکی سنه طرفنده

قیمت ادبیه سی و قیمت ملیه سی جهتندن ثروت ملیه نامنه کسب استحقاق ایدن ادبیات میدان کتیردک. بوجدیمز، مسئله اولان بویوک محبتلر

[۱] بو ذات شمعی استانبولده در. ایکنجی دومانک مبعوثی ایدی.

بولدیغندن هر کون برتوره دی ظهور ایله بریکی مذهب ایجاد ایدر و ایرانلیک بیننده نفاق و عداوتک تزییدینه سبب اولوردی [۱].
شو مذهب طولابری حکومتک ایشنه پک زیاده یارادیغندن بولدن استفاده ایله منورالافکار و حقوقی طلبه مقتدر ایرانلیکری بابی لکله اتهام ایدرک اعدامه موفق اولور و بو مذاهب مختلفه برون وطن اولادینی یکدیگرندن تنفییه سبب اولوردی .

مثلا بلالری ، مذهب دعوالری ایرانی اوپله برحاله کتیرمشدی که دکل بر فارسک ترکه ، بلکه بر شهرک ایکی مختلف محله لیس یکدیگرنه آیری برر عنصر کبی یکدیگرندن نفرت ایدر و دائم مجادله یه مهیا بولنورلردی روحانلرک و حکومت طاقتک منافعی محافظه ایدن بالطبع جهالت اولدیغندن اهالی بی جاهل براقق ایچون شایان حیرت غریبه لر ، تصور اولونماز حیللرله خاق اوقومقدن ، علمدن تنفییرایدیلر ، ارباب علم و معرفت کوشه بوجاقلرده جان ویررجه سنه شدتلره معروض بولنورلردی .

عوامی اغفال ایچون ملا قیافتلی لر ، «چوق اوقویانلرک ایلروده وادی ضلالت صابه جقلرینی و (نعوذ بالله) بابی اوله جقلرینی و هرکیم اولادینی چوق اوقودیرسه ایتدیکی بر فالقندن طولای عندالله مسئول و مماتب طوتیلاجفی» و سائرینی سویلر ، بیچاره اهالی بی ، زواللی کویلی بی صومیق ایچون دینی واسطه شیطننت ایدرک بابیلکی ، نفرت ایتدیکی شیشی کوزینه صوقارلردی .

ایشته ایران شو حال پریشانیده یو وارلانونب طورورکن خاطر و خیاله کلمه ین اقصای شرق محاربه سی آچیلمش و روسیه نک تپه لیمسی ایله هرج و مرج داخلیمی ایرانده مشروطیت طلبنه سبب اولمشیدی .
روسیه حکومتک دوچار اولدینی بوضعفدن ایرانلیک استفاده

[۱] (بابی) مذهبی کبی ، بومذهبک موجودی ناصرالدین زماننده توره مش ملاقیافتلی میرزا علی محمد نامنده براوقومش ایدی . حین ظهورنده (ان مدینه العلم و علی بابها) حدیثک مصدری اولان (علی) کندیمی اولدیغنی بیان بحلال مشکلات اولدیغنی اعلان ایلردی .

اشترک عیال و اموال کبی برچوق شیلری کویا تجویز ایتدیگندن پک آز زمانده مذهبی رواج بولمش و بیکارجه عونه اطرافنه طولانمشیدی .
کفرینی ادعا ایدن وقتک علماسی فتوالر ویردرک اعدامنه حکم ایتدیلر . صلب اولندقدن صکره قورشونه دیزلمسی ایچون آتیلان قورشونلردن بری ایبه اصابتله ایپک قومسی اهالی بیننده رامانه حمل اولمشکن ینه اعدام ایدلشدر . ایرانک شو انحطاطی بو یادکارک سایه سنده اولمشدر دینسه خطا اوله ماز . نرده برکوزی آچق ایرانلی کورولمشه بابی دنیلرک اتهام اولمش و حریت اوغرنده زواللی ایرانلیک جان ویررکن وطنداشلی طرفندن تلغین و تحقیرله یاد اولنغه سبب اولمشدر .

علی محمدک خلقی اولان (میرزا حسین بها) کیت کید (الله) اولدیغنی ادعایه قدر ترقی ایشدر .

(بها) نک خلقی و اوغلی اولان (عباس) قوللرینی عکاکان اداره و وجود الیهلری ؟ عکای مفرالو هیت ؟ اتخاذ ایدیور .

شوزمانده پاره سیله قول اولانلرک حالت شویات مصراع موافق دکلیدر ؟ بیله هم ایله جک کریه میدر ، خنده میدر ؟

طبیعی غزته لرده تاثیر ایدم جک ایدی . بونک ایچون غزته یه بز بشقه بر نظارله باقیور و غزته یی ده مطاقا بر مسلک مروج افکاری دیه طانییوردق هر غزته نک معلوم و معین بر مسلک غزته سی اولمی و شو غزته نک کندیسینی قبول ایتدیکی مسلک فلسفیدن آیرلمه سی ایچون جدی سر محرر لر لازم اولدیغندن بزده عثمانیلرده کی کبی پانتله لی پانتله سز هر خذیه طبیعی غزته نشرینه باشلامیه جق و باشلامیه بیله هیچ پاره سز قاله جق ایدی . بزده غزته لر معلوم بر فرقته نک مروج افکاری ای .
غزته اداره لری معلوم بر پارتی قلوبی ایدی . غزته محرر لری معلوم پارتیلر فدائیلری ایدی . بونک ایچون بو غزته لرک کیدیشلری ایله طانیشمق ایچون روسیه تاتارلری آراسنده کی فرقته لرله تانیشمغه لزوم کوریدیورم .

قزانی عیاض

صوکی وار

ایرانلیک

آذربایجان ترک لریله فارس لر بیننده قدیمی بر منافرت واردر . فارس لر ، ترک لره قبا احق کبی عنوانلر ویردرک اهمیت ویرمکن خاندان حکومت بالمشکس آذربایجان ولایتک بو برحق میلون چالیشقان غبور عضوبی ، صبور ، متحمل ، متواضع عنصرینی دایما الله طوتمق ایچون برچوق حیللره مراجعت ایدر .

ترکر اسکی دن بری خاندان حکومته محب و شاهه صادق طانند . یغندن ایران شاهلری بو ، بر آوج خلقی ایرانک سائر اون بر ولایتنه ترجیح ایدر و بونلری خوشنود براقق ایچون پادشاه طاننجه یه قدر ولی عهدک زمانلری آذربایجانک مرکزی اولان تبریزده کچیرمه قدر خلوصلرده بولنورلردی .

تبریز حدوده یقین اولمق حسیله ایرانک اکثر ولایتلردن تجارتجه ده ایشلک و برچوق نقطه دن حائر اهمیت عد اولنور .
استبداد ایرانده کمال فعالیتله اجرای حکم ایدرکن بوکا ک زیاده آذربایجان قطعه سی معروض اولوردی و بیچاره آذربایجانلیردن سنه ده یوزبیکلرجه سی ترک دار و دیاره مجبور اولورلردی .

اوتوزسنه دن بریدرکه آذربایجانلیرک هندستان ، روسیه و ممالک عثمانیه اولان هجرتلری حیرت افرا بر صورتده تزیید ایدیور . و مظالم آلمنده بی تاب قالان زواللی کوییلر آقین آقین قومشو حکومتلره مهاجرته مجبور اولورلردی .

یالکنز آذربایجانک هدف اولدیغنی مظالم شوندن اکلاشیلورکه استانبولده بشیک ایرانلی تصور اولنورسه عمومیتله آذربایجانلی اولوب سائر اوزرولایتدن بلکه الی کشی بولمق ممکن دکلدر .

ایرانلیکری یکدیگرنه ربط ایدن قوت محبت و طنبیدن زیاده روابط مذهبی اولدیغندن و ایرانده مذهب طولابری پک زیاده رواج